

आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
आरोग्य भवन, सेंट जॉर्जस् रुग्णालय आवार, मुंबई.-०१

कार्यालय	दुरध्वनी	Website : http://arogya.maharashtra.gov.in
संचालक (वैयक्तिक)	२२६२१००६	Email : aodesk5.dhs-mh@gov.in
सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन)	२२६२११८६	
मुख्य प्रशासकीय अधिकारी	२२६२१९७३	
		आसेसं/कक्ष ५/टे-९/परिशिष्ट /दिव्यांग/७२२-२३/२६ दि. १०/०३/२०२६

प्रति,
मा.प्रधान सचिव,
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
मंत्रालय मुंबई.

(लक्षवेध- श्री ऋषीराज कदम, अवर सचिव, कक्ष ,प्रा.आ.से.)

विषय - विभागाची पदसुनिश्चिती संदर्भातील माहिती विभागाच्या संकेतस्थळावर
दरवर्षी १ जानेवारी रोजी प्रसिध्द करुन विहित नमुन्यात सादर
करण्याबाबत.

संदर्भ - शासनाचे पत्र क्र दिव्यांग -२०२६/प्र.क्र. ०८/ प्रा.आ.से दिनांक १२/२/२०२६

उपरोक्त विषयान्वये, शासनाने सीमा गिरीजा लाल विरुध्द भारतीय संघराज्य (रिट याचिका सिव्हील डायरी क्र २९३२९/२०२१) सह रीना बॅनर्जी विरुध्द भारत संघ व अन्य रिट याचिका सिव्हील डायरी ११९३८/२०१६) या मा.सर्वोच्च न्यायालय सुरु असलेल्या खटल्यामध्ये मा.सर्वोच्च न्यायालयाने राज्यांना दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ अंतर्गत विशेषत सरकारी नोक-या व शिक्षणात ४ टक्के आरक्षणाची अंमलबजावणीची सद्यस्थिती व अनुपालन अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत. तसेच केंद्र शासनाच्या दिव्यांग शक्ती सक्षमीकरण विभागाने सर्व राज्य शासन/केंद्र शासित प्रदेश प्रशासनांना त्यांच्या अधिकार क्षेत्रातील लक्षणीय दिव्यांग व्यक्तींसाठी राखीव तरतूदींच्या अंमलबजावणीबाबत सविस्तर माहिती देण्याची विनंती दि.२/१/२०२६ रोजीच्या पत्रानुसार केली आहे असे नमूद करुन आपल्या विभागाची आवश्यक माहिती सोबतच्या प्रपत्र अ प्रमाणे भरुन द्यावी तसेच दिव्यांग कल्याण विभागाच्या दि.३/१२/२०२५ रोजीच्या उक्त शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट ब नुसार तयार केलेली माहिती सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रकाशित करावी व त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, दिव्यांग कल्याण यांना सादर करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

त्यानुसार उपरोक्त पत्रामध्ये नमूद करण्यात आलेली गट अ व ब संवर्गाची प्रपत्र अ व पदसुनिश्चितेबाबतची परिशिष्ट ब मधील माहिती सोबत जोडून शासनास सादर करण्यात येत आहे.

(राजेंद्र भालेराव)

सहसंचालक, आरोग्य सेवा
(प्रशासन) मुंबई

प्रत- मा.आयुक्त, दिव्यांग कल्याण विभाग, पुणे.

प्रपत्र अ								
अ क्र	एकुण मंजुर पदसंख्या	एकुण मंजुर पदसंख्ये पैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित एकुण पदांची संख्या	सन	निवडसुची वर्षात रिक्त झालेल्या पदांची संख्या	एकुण रिक्त पदांपैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदांपैकी भरण्यात आलेल्या एकुण पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदांपैकी रिक्त असलेल्या एकुण पदांची संख्या	शेरा/दिव्यांगासाठी आरक्षित पदे रिक्त असण्याची कारणे
१	गट अ (एस-२३) ८०६ (सरळसेवा)	३५	२०२२-२३	१६	०	५	११	सन २०२१-२२या भरतीवर्षात मवैआसे गट-अ (वेतनस्तर एस-२३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा आरोग्य अधिकारी व विशेषज्ञ संवर्गातील एकूण २५५ पदाच्या जाहिराती मध्ये एकूण ११ आपंग आरक्षण ठेवण्यात आले होते. तथापी आयोगास अपंग उमेदवार प्राप्त झाले नाहीत. तसेच २३-२४ मध्ये जिल्हा शल्यचिकित्सक, जिल्हा आरोग्य अधिकारी संवर्गातील एकूण २५८ पदांमध्ये एकूण ११ पदासाठी अपंग आरक्षण ठेवण्यात आलेले असून आयोगामार्फत पदभरतीची कार्यवाही सुरु आहे.
२	गट अ (एस-२३) ८०६ (सरळसेवा)	३५	२०२३-२४	१८	११	६	१२	
३	गट अ (एस-२३) ८३२ (सरळसेवा)	३९	२०२४-२५	३	३	६	०	
४	गट अ (एस-२३) ८३२ (सरळसेवा)	३९	दिनांक १/१/२०२६ रोजीपर्यंत	०	०	६	०	
विभागात सध्या कार्यरत असलेल्या एकूण दिव्यांग अधिका-यांची संख्या-६								

प्रपत्र अ
वैद्यकीय अधिकारी गट-अ (एस-२०)

अ क्र	एकुण मंजुर पदसंख्या	एकुण मंजुर पदसंख्ये पैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित एकुण पदांची संख्या	सन	निवडसुची वर्षात रिक्त झालेल्या पदांची संख्या	एकुण रिक्त पदापैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदापैकी भरण्यात आलेल्या एकुण पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदांपैकी रिक्त असलेल्या एकुण पदांची संख्या	शेरा/दिव्यांगासाठी आरक्षित पदे रिक्त असण्याची कारणे
१	८४४१	३३८	२०२२-२३	२३१	३९	०	३९	
२	८५४०	३४२	२०२३-२४	६९५	६७	०	६७	
३	८५९४	३४४	२०२४-२५	९४८	५८	६	५२	१७२९ पदे भरली यामध्ये सुनिश्चित दिव्यांग प्रकारातील फक्त ०६ दिव्यांग उमेदवार मिळाले.
४	८७६४	३५१	दिनांक १/१/२०२६ रोजीपर्यंत	७९५	७५	६	६९	पदोन्नतीने १९१ पदे भरली यामध्ये सुनिश्चित दिव्यांग प्रकारातील ०६ उमेदवार मिळाले. एकुण १४४० पदांची जाहिरात प्रसिद्ध यामध्ये दिव्यांग पदांच्या मागील अनुशेष ५२ + नवीन रिक्त ५८ असे एकुण ११० पदे सुनिश्चित दिव्यांग प्रकारासाठी आरक्षित .

सध्याचे कार्यरत एकुण दिव्यांग अधिकारी - ६०

प्रपत्र अ								
वैद्यकीय अधिकारी गट-ब (एस-१६)								
अ क्र	एकुण मंजुर पदसंख्या	एकुण मंजुर पदसंख्ये पैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित एकुण पदांची संख्या	सन	निवडसुची वर्षात रिक्त झालेल्या पदांची संख्या	एकुण रिक्त पदापैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदापैकी भरण्यात आलेल्या एकुण पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदापैकी रिक्त असलेल्या एकुण पदांची संख्या	शेरा/दिव्यांगासाठी आरक्षित पदे रिक्त असण्याची कारणे
१	१२८५	५१	२०२२-२३	२४	९	०	९	पदभरती झाली नाही
२	१३०७	५१+१=५२	२०२३-२४	२३३	१७	०	०	पदभरती झाली नाही
३	१३१८	५२+१=५३	२०२४-२५	४	२२	०	०	पदभरती झाली नाही
४	१३२४	५३	दिनांक १/१/२०२६ रोजीपर्यंत	१९१	३०	०	३०	पदभरती झाली नाही
सध्याचे कार्यरत एकुण दिव्यांग अधिकारी - ०६								

सामान्य ज्य सेवा गट-ब एस-२० व एस- १५ प्रपत्र अ

अ.क्र.	एकुण मंजुर पदसंख्या	एकुण मंजुर पदसंख्ये पैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित एकुण पदांची संख्या	सन	निवडसुची वर्षात रिक्त झालेल्या पदांची संख्या	एकुण रिक्त पदांपैकी दिव्यांगासाठी आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदांपैकी भरण्यात आलेल्या एकुण पदांची संख्या	दिव्यांगासाठी आरक्षित पदांपैकी रिक्त असलेल्या एकुण पदांची संख्या	शेरा/दिव्यांगासाठी आरक्षित पदे रिक्त असण्याची कारणे
१	१४८	३८	२०२२-२३	७	०	१०	२८	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत दंतशल्य चिकित्सक, प्रशासकीय अधिकारी, सांख्यिकी अधिकारी, जिल्हा विस्तारमाध्यम अधिकारी संवर्गातील एकुण ४३४ पदांची जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आली.त्यामध्ये दिव्यांग आरक्षणाची १८ पदे आरक्षित ठेवण्यात आले आहे. त्यापैकी १ पद भरण्यात आले आहे. सांख्यिकी अधिकारी यासंवर्गात २ पद उपलब्ध झाले नाही. तसेच दंत शल्य चिकित्सक व प्रशासकीय अधिकारी या संवर्गातील जाहिरातीच्या अनुषंगाने न्यायालयीन प्रकरण असल्यामुळे १५ भरता येवू शकत नाहीत.
२	१९१	३८	२०२३-२४	१०	०	२	२६	
३	१९२	३८	२०२४-२५	९	०	०	२६	
४	१००४	३८	दिनांक १/१/२०२६ रोजीपर्यंत	१०	०	०	२६	

विभागात सामान्य ज्य सेवा गट-ब यासंवर्गात सध्या कार्यरत असलेल्या एकुण दिव्यांग कर्मचारी यांची संख्या -७

परिशिष्ट ब

प्रत्येक मंत्रालयीन विभागाने माहिती भरून त्यांच्या संकेतस्थळावर दरवर्षी १ जानेवारी रोजी प्रसिध्द करावयाचा नमुना

विभागाचे नांव - सार्वजनिक आरोग्य विभाग

अ क्र	एकुण संवर्ग संख्या	दिव्यांगासाठी पदसुनिश्चिती केलेली संख्या	दिव्यांग कल्याण विभागाची मान्यता घेऊन वगळण्यात आलेली संवर्ग संख्या	पदसुनिश्चिती करावयाची शिल्लक पदे	शेरा
१	२	३	४	५	६
१	२१९	२०९	१०	०	शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष कल्याण विभागाने गठीत केलेल्या तज्ञ समितीच्या मान्यतेनुसार १० पदे पदसुनिश्चितीपासून वगळण्यात आलेली आहेत.

परिशिष्ट ब

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४

केंद्र शासनाच्या दि०४/०१/२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेमध्ये असलेली पदे

१	उपसंचालक, आरोग्य सेवा	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)HH c) O.A.
२	जिल्हा आरोग्य अधिकारी संवर्ग खालिल पदे १)सहायक संचालक, आरोग्य सेवा २)सहायक संचालक आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग) ३)सहायक संचालक आरोग्य सेवा (कुटूंब नियोजन केंद्र.) ४)सहायक संचालक आरोग्य सेवा (हिवताप) ५)प्राचार्य,आरोग्य व कुटूंब कल्याण प्रशिक्षण केंद्र ६)जिल्हा आरोग्य अधिकारी ७)अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिकारी ८)सहायक जिल्हा आरोग्य अधिकारी ९)निवासी वैद्यकीय अधिकारी(बाह्यसंपर्क)१०) जिल्हा क्षयरोग अधिकारी११)जिल्हा माताबाल संगोपन अधिकारी १२)साथरोगशास्त्रज्ञ, आरोग्य व कुटूंब कल्याण प्रशिक्षण केंद्र १३) वैद्यकीय व्याख्याता नि प्रयोग निर्देशक, आरोग्य व कुटूंब कल्याण प्रशिक्षण केंद्र १४)प्राध्यापक, सार्वजनिक आरोग्य संस्था १५)वरिष्ठ व्याख्याता, सार्वजनिक आरोग्य संस्था १६)वरिष्ठ वैज्ञानिक अधिकारी, पोषाहार विभाग, नागपूर	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)HH
३	दंत शल्य चिकित्सक	S, ST, BN, MF, RW, SE, H, C	b)HH c) OL
४	मुख्य प्रशासकीय अधिकारी	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)HH c)O.L/L.C
५	महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ वैद्यकीय अधिकारी	S, ST, BN, MF, RW, SE, H, C	c)O.L
६	महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-ब	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	c)O.L
७	सांख्यिकी अधिकारी	S, W, MF, RW, SE, C	b)HH c) OL/LC
८	जिल्हा हिवताप अधिकारी/हत्तीरोग अधिकारी/जीवशास्त्रज्ञ	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	b)HH

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
९	कनिष्ठ वैज्ञानिक अधिकारी/मुख्य रसायन शास्त्रज्ञ/संशोधन अधिकारी/शासकीय विश्लेषक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) O.L/ AAV/ LC
१०	प्रशासकीय अधिकारी	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) LC/Dw/AAV
११	परिचारिका पाठयनिर्देशिका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
१२	अधिक्षक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) OA,/ OL /LC/AAV
१३	सहाय्यक अधिक्षक	S, ST, BN, RW SE , H, C	b)HH c) OA,/ OL /LC/AAV
१४	वरिष्ठ लिपिक	S, ST, W L, MF, RW SE , H, C	a) LV b)HH c) OL,/ /LC/AAV d) SLD
१५	कनिष्ठ लिपिक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c)OL,/LC/Dw./ AAV d) SLD(M)
१६	लघुटंकलेखक	S, ST, W, MF, SE , H, C	c)OL/Dw d) ASD (M)/SLD
१७	मनोविकृती सामाजिक कार्यकर्ता	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) O.L./ O.A./ CP/ DW/ AAV/LC d) SLD
१८	प्रयोगशाळा सहाय्यक	S, ST, W,BN, MF, RW SE , H, C	b)HH c)OL,/Dw ./AAV d) SLD
१९	आरोग्य कर्मचारी	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	a) LV C) AAV d) SLD
२०	आरोग्य सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c)AAV d) SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
२१	आरोग्य पर्यवेक्षक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH d) SLD
२२	अवैदयकिय आरोग्य पर्यवेक्षक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH d) SLD
२३	बालरुग्ण तज्ञ परिचारीका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२४	मनोरुग्ण तज्ञ परिचारीका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२५	अधिपरीचारीका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२६	सहायक परिचारीका प्रसविका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२७	परिसेविका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२८	सार्वजनिक आरोग्य परिचारीका व	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
२९	औषधि सहायक वर्ग ३	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) OL
३०	सांखिकी अन्वेषक	S, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) OL/AAV/LC
३१	सांखिकी सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW SE , H	b)HH c) OL
३२	वरिष्ठ रासायनिक सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) O.L./AAV/ LC e)BD/BD1/BD2
३३	अवैदयकिय पर्यवेक्षक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) O.A/ LC
३४	अवैदयकिय सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH c) O.A/LC
३५	भांडार नि वस्त्रपाल	S, ST, W, L,PP,MF, RW SE , H, C	b) HH c)OL
३६	औषध निर्माण अधिकारी	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	b)HH

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
३७	ई.सी.जी तंत्रज्ञ	S, ST, W, MF, SE , H, C	b) HH d)BD/ BD-1/,BD-2
३८	दुरध्वनीचालक	S, ST, W, MF, SE , H, C	a)B c)OA/OL/LC e)BD/BD1/BD2
३९	नेत्र चिकीत्सा अधिकारी	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) DW/AAV/ LC . e)BD/BD1/BD2
४०	सहाय्यक अधिसेविका	S, ST, W, MF, RW SE , H, C	c) O.L.
४१	शिपाई	S, ST, W,BN,L,KC,PP, MF, RW SE , H, C	a) LV b) HH c)O.L/CP/DW d) ASD (M),/ID,/ SLD
४२	कक्षसेवक /बाहयरुग्ण सेवक/अपघात विभाग सेवक/प्रयोगशाळा परिचर/दंतसहायक	S, ST, W,BN,L,KC,PP, MF, RW SE , H, C	a) LV d)ASD(M)/SLD
४३	रक्तपेढी परिचर	S, ST, W,BN,L,KC,PP, MF, RW SE , H, C	b) /HH d) ASD(M) / SLD
४४	उदवाहनचालक	S, ST, W,BN, RW SE , H, C	a) LV b) HH d)ASD(M)/ ID/ SLD
४५	मुकादम	S, ST, W,BN,L,KC,CL,PP, MF, RW SE , H, C	a) LV b) HH
४६	पुरुष/स्त्री परिचर	S, ST, W,BN, RW SE , H, C	a) LV b)HH

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
४७	अकुशल कारागीर	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H,	b)HH
४८	व्रणोपचारक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C	b)/HH d) SLD
४९	प्रमुख पुरुष / स्त्री परिचर	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H C	d) SLD
५०	चिकित्सालयीन मानसशास्त्रज्ञ	S, ST, BN, W, MF, RW, SE, H, C	a)LV b)OA, OL, BA, BL, OAL, BLOA, BLA, LC, Dw, AAV c) SLD d) MD Involving (a) to (c) above
५१	जिल्हा विस्तार व माध्यम अधिकारी	S, ST, W, RW, SE, H, MF	a)LV b) D, HH c)OA, OL, BL, OAL, LC, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d)
५२	जीव रसायन शास्त्रज्ञ	S, ST, W, BN, L, PP, MF, RW, SE	a)D, HH b)OA, OL, CP, Dw, AAV c) SLD, MI d) MD Involving (a) to (c) above
५३	दंत शल्य चिकित्सक	S ST BN MF RW SE, H C	a)D, HH b)OA, OL, CP, Dw, AAV c) SLD d) MD Involving (a) to ©
५४	वैद्यकीय अभिलेख अधिकारी	S, ST, BN, MF,, RW, SE,, H C	a)D, HH b)OA, BA, OL, BL, CP, LC, Dw, AAV (Non-Surgical Jobs) c) ASD (M) d) MD Involving (a) to (c) above
५५	उच्चश्रेणी लघुलेखक	S, ST, W, RW, SE, H, C	a)LV b) HH OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV c) ASD(M) SLD, MI d) MD Involving (a) to (c)
५६	निम्नश्रेणी लघुलेखक	S, ST, W, L, MF, RW, SE, H, C	a)LV b) HH OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV c) ASD(M) SLD, MI d) MD Involving (a) to (c)

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
५७	लघुलेखक	S,ST,W,MF,SE,H	a)LV b) HH c) OA,OL,,OAL,CP,LC,Dw,AAV,MDy d) ASD(M),ID,SLD,MI e)MD Involving (a) to (c) above
५८	भौतिकोपचार तज्ञ	S,ST,W, MF,RW, SE H C	a) LV b)D,HH c)OA,BL,OAL,,Dw,AAV d)SLD,MI e) MD Involving (a) to (d)
५९	वैद्यकीय सामाजिक कार्यकर्ता	S,ST,W, MF,RW, SE H C	a)LV b)D,HH c) OA,BA,OL ,OAL,CP,LC,Dw,AAV,Mdy d)ASD(M),ID,SLD,MI e) MD involving (a) to(d) Above
६०	व्यवसायोपचार तज्ञ	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)D,HH c)OL,Dw,AAV d)SLD,MI e) MD Involving (a) to (d)
६१	समोपदेष्टा	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C,	a) LV b) HH c)OA,BA, OL,BL,OAL,BLOL,CP,LC,Dw,AAV c) SLD,MI d) MD Involving (a) to (d) above
६२	प्रयोगशाळा वैज्ञानिक अधिकारी	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C,	a)D,HH b)OL,CP,LC,Dw.AAV c)ASD(M),ID,SLD,MI d) MD involving (a) to(d) Above
६३	विजतंजी (परिवहन)	S,ST,W,L,MF,SE	a)D,HH b)OL,LC,Dw.AAV c) ASD (M), SLD,MI e) MD involving (a) to(c) Above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
६४	प्रयोगशाळा सहाय्यक	S,ST,W,L,MF,SE	a)D,HH b) OA,OL,BL,Dw,AAV d) ASD(M) ID,SLD,MI e) MD Involving (a) to (d) above.
६५	रक्तपेढी तंत्रज्ञ	S, BN, SE, RW, MF, C,ST, W	a)D,HH b),OL,CP,LC,Dw.AAV C)SLD,MI d) MD Involving (a) to (c) above
६६	गृहवस्त्रपाल	S, ST, W, BN, L, MF, SE, C	a)LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
६७	क्ष-किरण तंत्रज्ञ	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD e)MD involving (a) to (d) above
६८	आहार तज्ञ	S,ST,W,BN,,MF,RW, SE C	a) LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to(d) above
६९	दंतयांत्रिकी	S,ST,W, MF,RW, SE	a) LV b) D, HH c) OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
७०	डायलिसीस तंत्रज्ञ	S,ST,BN,MF,RW, SE H C	a)D,HH b))OL,Dw,AAV c) SLD, MI d) MD Involving (a) to (C) above
७१	विजतंत्री (ग्रेड पे १९००)	S,ST,W,L,MF,SE	a)D,HH b))OL,Dw,AAV c) ASD(M). SLD d) MD Involving (a) to (C) above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
७२	विजतंजी (ग्रेड पे २४००)	S,ST,W,L,MF,SE	a)D,HH b))OL,Dw,AAV c) ASD(M). SLD d) MD Involving (a) to (C) above
७३	वार्डन	S.ST,W.BN,MF,RW	a)LV b)HH c) OA,BA,OL,BL,CP,Dw,AAV d)SLD,MI e) MD Involving (a) to (d)
७४	वरिष्ठ स्वच्छता निरीक्षक-आरोग्य कार्यकर्ता	S,ST,W,MF,SE,RW,H,C	a)LV b)D,HH, c)OA,BA,OL,BL,CP,LC,Dw,AAV d)ASD(M),SLD e) MD Involving (a) to (c) above.
७५	लेदर वर्कर	ST,BN,L,PP, MF, SE	a)LV b) D,HH c)OA,OL,BL,OAL,CP,LC,Dw.AAV d) ASD (M,MoD), ID, SLD,MI e)MD involving (a) to (d) above
७६	ग्रंथपाल	S, ST,W, BN, L, MF, RW, SE, C	a)D,HH b)OA,BA, OL,BLA,BOAL,CP,LC,Dw.AAV c) ASD (M) ,ID,SLD,MI e) MD Involving (a) to c) above
७७	गृहपाल	S, ST, BN, L, PP, MF, RW, SE, H, C	a)LV b)HH c) OA,BA,OL,BL,CP,Dw,AAV d)SLD,MI e) MD Involving (a) to (d) above
७८	दंतआरोग्य सहाय्यक	S, ST, W, BN, L, MF, SE,RW,C	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
७९	प्रक्षेपक आणि लिपीक	S,BN,MF,RW, SE	a) D,HH b) OL,CP,LC,Dw.AAV c) ASD (M) ,SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
८०	शिंपी	S,ST,W,MF,SE	a)D,HH b),OL,CP Dw,AAV c) ASD(M,MoD) MI,SLD
८१	नळकारागीर	S, ST, W, L, KC, PP, MF, SE, C	a)LV b) D,HH c) OL,LC,Dw.AAV d) ASD (M, MoD) ,ID,SLD e) MD Involving (a) to d) above
८२	सुतार	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a)LV b) D,HH c) OL,,Dw.AAV d) ASD (M) ,SLD,MI e) MD Involving (a) to d) above
८३	वेष्टक	S, ST, W, BN, MF, SE	a) D, HH b) OL, Dw, AAV c) ASD (M), SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
८४	शुश्रुषा सहाय्यक (नसिंग ऑर्डरली)	S,ST,W,BN,L,PP,MF,SE,C	a) D,HH b) OA,OL,CP,LC,Dw,AAV c) ASD(M,MoD) SLD,MI d) MD Involving (a) to (c)
८५	आया	S.ST,W.BN,MF,PP,SE,H,C	a) LV b)D,HH c) OL,CP.LC,DW,AAV d) ASD(M.MoD) MI ID,SLD e) MD Involving (a) to (d) above
८६	प्रयोगशाळा स्वच्छक	S.ST,W.BN,MF,PP,SE,H,C	a) LV b)D,HH c) OA,BA,OL,OAL,DW,AAV d) ASD(M.MoD) MI ID,SLD e) MD Involving (a) to (d) above
८७	हमाल	S,ST,W,BN,L,PP,MF,SE,H,C	a)LV b)D,HH c)OL,CP,LC,DW,AAV d)ASD(M,MoD),ID,SLD,MI e)MD Involving (a) to (d)above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
८८	मजदूर	S,ST,W,BN,LMF,SE,C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M,MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८९	अंधारखोली परिचर	S, BN, MF, RW, SE	a) D, HH b) OL,BL,CP,LC,Dw,AAV c) ASD (M), SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
९०	नळकारागीर	S,ST,W,L,KC., PP,MF,SE,C	a) LV b) D, HH c) OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९१	पंपपरिचर	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९२	लेदरवर्कर	S, BN, L, MF, SE	a) LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
९३	सफाईगार	S, ST, W, BN, L,KC, PP, MF, SE, H	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL,CP, LC,Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID,SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
९४	स्वच्छक	S, ST, W, BN, L,KC, PP, MF, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC,Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID,SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
९५	पहारेकरी- चौकीदार	S, ST, W, BN, L,	a) LV b) D, HH c) OA, OL, BL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
९६	सहा-स्वयंपाकी	S, ST, W, MF, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९७	स्वयंपाकी नि बटलर	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, M e) MD involving (a) to (d) above
९८	कुकमेंट	S, ST, W, BN, MF, SE, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP,LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
९९	माळी	S,ST,W,BN,RW,SE,H,C	a)B.LV b) D,HH c) OA,OL,OAL,CP,LC,Dw,AAV c) ASD(M,MoD) SLD,MI e) MD involving (a) to(d) Above
१००	लॉन्ड्रीचालक	S,ST,L,KC,PP,MF,SE	a)LV b)D,HH c)OA,OL,OAL,CP,LC, Dw,AAV d) ASD(M),ASD(MoD) MI,SLD,ID e) MD Involving (a) to (d)
१०१	धोबी	S,ST,L,KC,PP,MF,SE	a)B,LV b)D,HH c)OA,OL,OAL, CP,LC, Dw,AAV d) ASD(M),ASD(MoD) MI,SLD,ID e) MD Involving (a) to (d)
१०२	शिंपी	S,ST,W.MF,SE	a)LV b)D,HH c),OL,BL,CP Dw,AAV d) ASD(M),ASD(MoD) MI,SLD, e) MD Involving (a) to (d)

->E-

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
१०३	न्हावी	S,ST,MF,SE	a)D,HH b),OL,CP,LC Dw,AAV c) ASD(M), MI,SLD, e) MD Involving (a) to (c)
१०४	दप्तरी	S.ST,W,MF,SE	a LV b) D, HH c) OA, BA, OL, CP, LC, Dw,AAV, Mdy d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१०५	यंजचालक	S,ST,BN,MF,SE	a)D,HH b),OL,CP,LC, Dw,AAV c) ASD(M),MI,SLD, d) MD Involving (a) to (c)
१०६	स्वयंपाकी	ST,W,BN,L,MF,SE,C	a) LV b) D,HH c) OL,BL,CP, LC,Dw,AAV, d) ASD(M,MoD) ID,SLD,MI e) MD Involving (a) to (d) above.
१०७	मुख्य स्वयंपाकी	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१०८	पुरुष / स्त्री परिचर श्रेणी १	S, ST, W, BN, L,KC, PP, MF, RW, SE, H	a)B, LV b) D, HH c) OL, CP, LC,Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above

केंद्र शासनाच्या दि०४/०१/२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेमध्ये नसलेली पदे

१	संचालक	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	HH,OL,LC
२	अतिरिक्त संचालक	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	HH,OL,LC
३	सहसंचालक	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	HH,OL,LC
४	जिल्हा शल्य चिकित्सक संवर्ग	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	HH,OL,LC
५	वैद्यकीय अधिकारी (रुग्णालयीन	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b)OA,LC,AAV
६	क्ष किरण तज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	HH,OL,LC
७	मनोविकृती चिकीत्सक	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b) OA, OL , Dw c) SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
८	शरीरविकृतीशास्त्रज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b)OA,OL,LC,Dw,AAV c) SLD d) MD Involving (a) to (c)
९	वैद्यकीय अधिकारी(क्षयरोग चिकीत्सा)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b)OA,OL,LC,Dw,AAV c) SLD d) MD Involving (a) to (c)
१०	वैद्यकीय अधिकारी चर्मरोग	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b)OA,OL,LC,Dw,AAV c) SLD d) MD Involving (a) to (c)
११	अधिक्षक क्षय रुग्णालये	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH, OA,OL,LC,Dw,AAV b) SLD c) MD Involving (a) to (c)
१२	अधिक्षक मनोरुग्णालये	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b)OA,OL,Dw c) SLD
१३	उपअधिक्षक मनोरुग्णालये	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b) OA, OL, Dw c) SLD
१४	पोलीस शल्य चिकित्सक	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b) OA, OL, Dw c) SLD
१५	मु.वै.अ.क्षयरोग नियंत्रण व प्रशिक्षण केंद्र	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b) OA, OL, Dw c) SLD
१६	वरिष्ठ वैज्ञानिक अधिकारी	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH,b)OA,OL,LC,AAV c) SLD
१७	वरिष्ठ वैज्ञानिक अधिकारी (सुक्ष्मजीव)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b))OA,OL,LC,AAV,Dw c) SLD
१८	उपसंचालक (परिवहन)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	----
१९	उपसंचालक(राअप्रशा)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b) OA, OL, LC, AAV c) SLD
२०	उपसंचालक(प्रसिध्दी) पुणे	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)LV b) HH c)OA,OL, LC,AAV d) SLD
२१	सहा.संचालक(शुश्रूषा)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)LV b) HH c)OA,OL, LC,Dw,AAV d) SLD
२२	सहा.संचालक(वाहतुक)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH b)OA,OL, LC,AAV c) SLD
२३	राज्य किटकशास्त्रज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)LV b) HH c)OA,OL, LC,AAV d) SLD
२४	मुख्य तांजिक अधिकारी/ प्रभारी अधिकारी	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b))OA,OL,LC,AAV,Dw c) SLD
२५	तांजिक अधिकारी	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b))OA,OL,LC,AAV,Dw c) SLD
२६	लोकसंख्याशास्त्रज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a))OA,OL,LC,AAV,Dw b) SLD
२७	नेसोलॉजीस्ट	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b))OA,OL,LC,AAV,Dw c) SLD
२८	सहायक संचालक (लेखा व लेखा परिक्षण	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	AAV,LC

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
२९	परफ्यूशनिस्ट (संजिवनी शास्त्रज्ञ)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) LV b)HHc) OA,OL Dw d) SLD
३०	कनिष्ठ वैज्ञानिक अधिकारी (पोषाहार)	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)LV b)HHc) OL,LC d)ASD(M).SLD
३१	कनिष्ठ किटक शास्त्रज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)LV b) HH c)OA,OL, LC,AAV d) SLD
३२	मुख्य अणुजीव शास्त्रज्ञ	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)HH b) OL,Dw,LC c) ASD(M)
३३	आरोग्य साधन सामुग्री देखभाल	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HHb)AAV,LC,Dw
३४	सेवा व्यवस्थापक/ कार्यशाळाव्यवस्थापक/भांडार अधिकारी	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a) HH,AAV,LC,
३५	स्त्री अधिक्षिका	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)OL,LC,AAV,Dw b) SLD
३६	अधिसेविका गट- ब	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)OL,LC,AAV,Dw b) SLD
३७	सहाय्यक अधिसेविका गट-ब	S,ST,BN,W,MF,RW,SE,H,C	a)OL,LC,AAV,Dw b) SLD
३८	सेवा अभियंता	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C	a)OL,AAV b)SLD
३९	कार्यदेशक	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C	a)HH, b)OL,LC,AAV c)SLD
४०	वरिष्ठ सुरक्षा सहाय्यक	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C	a)LC,AAV b)SLD
४१	तंत्रज्ञ (एचईएमआर)	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C,	a)LC,AAV b)SLD
४२	प्रमुख कारागिर	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C,	a)HH b)LC,AAV c)SLD
४३	वरिष्ठ तांजिक सहाय्यक	S,ST,W,L,MF,SE	a)LC,AAV b)SLD
४४	कनिष्ठ तांजिक सहाय्यक	S,ST,W,L,MF,SE	a)LC,AAV b)SLD
४५	कनिष्ठ तांजिक सहा-(एचईएमआर)	S,ST,W,L,MF,SE	a)LC,AAV b)SLD
४६	रासायनिक सहाय्यक	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OL,OA,LC,AAV c)SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
४७	सांख्यिकी पर्यवेक्षक	S,ST,W,BN,RW,SE,H,C,MF	a).LV b)D,HH c)OA,OL,CP,LC,Dw,AAV d) ASD(M), e) MD involving (a) to (d) above
४८	वरिष्ठ अणुजिव सहाय्यक	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OA,OL,LC,AAV c) SLD
४९	वरिष्ठ पोषाकार	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OA,OL,LC,AAV c) SLD
५०	अणुजिव सहा- / प्रयोगशाळा वैज्ञानिक अधिकारी	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OL,OA,LC,AAV c) SLD
५१	पोषाकार	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OL,OA,LC,AAV c) SLD
५२	कनिष्ठ अभियंता	S,ST,W,L,MF,SE	a)HH b)OL,OA,LC,AAV c) SLD
५३	क्ष-किरण सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD e)MD involving (a) to (d) above
५४	ई-ई-जी-तंत्रज्ञ	S,ST,W,BN,MF,RW,SE,H,C	a) LV b)HH, c) OL, d) ASD(M)
५५	दंतआरोग्यक	S,ST,W, BN,MF,RW, SE H C	a)D,HH b) OA,OL,OAL,,CP,LC,Dw,AAV c) MD Involving (a) to (b) above
५६	दंतआरोग्य तज्ञ	S,ST,W,MF,SE,RW	a),HH c) OL,LC,Dw,AAV d)ASD(M) e) MD Involving (a) to (d) above
५७	शस्त्रक्रिया सहाय्यक	S,ST,W,MF,SE,RW	a)HH, b)AAV C) SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
५८	अभिलेखापाल (ग्रेड पे २८००)	S,ST,W,MF,SE,RW,C	a) LV b) HH c) ,OL,BL,OAL,CP,LC,Dw,AAV,Mdy d) ASD(M) e) MD Involving (a) to (d) above.
५९	अभिलेखापाल (ग्रेड पे १९००)	S,ST,W,MF,SE,RW,C	a) LV b)HH c) ,OL,BL,OAL,CP,LC,Dw,AAV,Mdy d) ASD(M) e) MD Involving (a) to (d) above.
६०	वैदयकिय अभिलेखापाल	S,ST,W,MF,SE,RW,C	a)HH b) OA,BA,OL,BL,OAL,CP,LC,Dw,AAV,Md y c) ASD(M) d) MD Involving (a) to (d) above.
६१	वैदयकिय अभिलेख तंजज्ञ	S,ST,W,BN,MF,SE,RW,C	a) HH b) OA,BA,OL,BL,CP,LC,Dw,AAV,(Non surgical jobs) c) ASD(M) d) MD Involving (a) to (c) above.
६२	शस्त्रगृह सहाय्यक	S,ST,W,MF,RW,SE,H	a)HH b)LC,DW,AAV
६३	रक्तपेढी सहाय्यक	S, BN, SE, RW, MF, C,ST, W	a)HH b),OL,CP,LC,Dw.AAV C)SLD
६४	न्युकलीयर मेडीतंजज्ञ	SE, RW, W, ST, MF	a)LV b),HH, c)OL,LC C)ASD (M)
६५	हिस्टोपॅथी तंजज्ञ/ पेशी तंजज्ञ	S, ST, W, B, MF, RW, SE, H, C	a)HH b)OA,OL,BL,OAL,Dw.AAV
६६	कॅथलॅब तंजज्ञ	S, ST, W, B, MF, RW, SE, H, C	a)HH b) OL,AAV.
६७	मोल्डरुम तंजज्ञ / किरणोपचार तंजज्ञ	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C	a)LV b)HH c)OL
६८	भौतिकशास्त्रोवेत्ता	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C	a)LV b)OA,OL, BL, OAL, LC, DW, AAV c) SLD

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
६९	पेशी तज्ञ	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C	a)HH b) OL LC c)ASD(M),SLD
७०	परफयुजिनिस्ट (संजीवनशास्त्रज्ञ)	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)HHc) OA,OL Dw d) SLD
७१	कनिष्ठ जिव वैद्यकीय अभियंता	S, ST, W, B, MF, RW, SE, H, C	a)LV b) HH c)OL,OA,DW d)SLD
७२	ऑथरिस्ट कम प्रोस्थेटिस्ट तंत्रज्ञ	ST,BN,L,PP, MF, SE	a)LV b) HH c) OL,Dw.AAV d) ASD (M)
७३	कथीलगार	ST,BN,L,PP, MF, SE	a)LV b)HH c) OL,CP,Dw.AAV d) ASD (M)
७४	शेतकी पर्यवेक्षक	S, ST, W, BN, L, MF, SE,RW,C	a) LV b) HH c) OL, Dw, AAV d) MD involving (a) to (d) above
७५	कलाकार नि छायाचित्रकार	S, ST, W, B, MF, RW, SE, H, C	a)HH c)OL,OA,DW,AAV d)SLD
७६	कुशल कारागीर	S,ST,W,L,MF,SE	a)AAV b)SLD
७७	शिपाई नि सफाईगार	S, ST, W, BN, L, PP, MF	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M,MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
७८	संदेशवाहक	S, ST, W, MF, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d)

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
७९	मदतनिस	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, C	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८०	दूरध्वनी परिचर	S, ST, W, MF, SE, H, C	a) LV b) OL, CP, LC, Dw, AAV c) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
८१	चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI MD involving (a) to (d) above
८२	दवाखाना सेवक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८३	परिचर	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८४	आरोग्य परिचर	S, ST, BN, PP, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
८५	सहा शुश्रुषा प्रसाविका (एएनएम सर्कलन्ट)	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८६	वाहनस्वच्छक	S, ST, MF, SE	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD,
८७	क्ष-किरण परिचर	S, SE, BN, C, MF, RW, ST	a) LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, Dw, AAV, MDy d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८८	यंजखोली परिचर	S, ST, W, BN, MF, RW, SE	a) D, HH b) OA, OL, OAL, LC, Dw, AAV c) ASD (M), ID, SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
८९	पंप मॅकॅनिक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९०	नियमित क्षेत्र कर्मचारी	S, ST, BN, L, PP, MF, RW, SE	a) LV b) D, HH c) OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
९१	सह स्वयंपाकी	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९२	अकुशल कारागीर (एचईएमआर)	S, ST, W, BN, RW, SE	a) LV b) D, HH c) OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९३	हवालदार	S, ST, W, MF, SE	a) LV b) D, HH c) OA, BA, OL, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९४	नाईक	S, ST, W, MF, SE	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९५	पुरुष सेवक	S, ST, W, BN, KC, MF, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९६	गिरणीचालक	S, ST, W, BN, L, MF, SE	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
९७	अर्धकुशल कारागीर	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to(d) above
९८	शस्त्रक्रियागार सहाय्यक	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९९	शस्त्रक्रियागार परिचर	S, ST, W, MF, RW, SE, H	a) LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१००	रुग्णपट वाहक	S, ST, W, BN, L, PP, MF, SE, C	a) D, HH b) OL, CP, LC, Dw, AAV c) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI d) MD involving(a) to (c) above
१०१	लसटोचणी परिचर	S, ST, W, MF, RW, SE, H, C	a) LV b)HH c) OL,CP,DW d) ASD(M),ID,SLD d) MD Involving (a) to (c)
रुग्णसनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष कल्याण विभागाच्या तज्ञ समितीने मान्यतेने दिव्यांग सुनिश्चिती पासून वगळण्यात आलेली पदे			
१	बालरोगतज्ञ		
२	स्त्रीरोगतज्ञ		
३	बधिरीकरणतज्ञ		
४	नेत्रशल्य चिकीत्सक		
५	अस्थिव्यंगोपचार तज्ञ		
६	वैद्यकीय अधिकारी (कान, नाक घसा)		
७	अधिक्षिका स्त्री रुग्णालये		

अ क्र	पदसुनिश्चिती केलेल्या संवर्गाचे नांव	शारिरीक पात्रता	सुनिश्चित केलेले दिव्यांग प्रवर्ग
१	२	३	४
८	विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालयातील वैद्यकीय पदे		
९	उच्चस्तर वैद्यकीय अधिकारी विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालये		
१०	वाहनचालक		

FUNCTIONAL REQUIREMENT ABBREVIATIONS USED: S=Sitting, ST=Standing, W=Walking, BN=Bending, L=Lifting, KC=Kneeling and Crouching, JU=Jumping, CRL=Crawling, CL=Climbing, PP=Pulling and Pushing, MF=Manipulation with Fingers, RW=Reading and Writing, SE=Seeing, H=Hearing, C=Communication

CATEGORY ABBREVIATIONS USED

a	B=Blind LV=Low Vision	d	ASD=Autism Spectrum Disorder, (M=Mild MoD=Moderate) ID=Intellectual Disability, SLD=Specific Learning Disability, MI=Mental Illness,
b	D=Deaf, HH=Hard of Hearing	e	MD=Multiple Disabilities.
c	OA=One Arm, OL=One Leg, BA=Both Arms, BL=Both Leg, OAL=One Arm and One Leg, BLOA=Both Leg and One Arm, BLA=Both Legs Arms, Dw=Dwarfism CP=Cerebral Palsy MDy=Muscular Dystrophy AAV=Acid Attack Victim LC=Leprosy Cured	f	BD=Thalassemia Disease, BD 1= Hemophilia Disease, BD 2= Sickle Cell Disease, PD=Parkinsons Disease. CND- Chronic Neurological Disorder. MS-Multiple Sclerosis

Sr.No.	Type of Disability	Definition as per Public Health Department G.R. No.Apravi-2018/Pra.Kra.46/Health-6 dated 14/9/2018	Eligibility Parameters,
1	Visual Impairment B-Blind and LV-LOW VISION	<p>Blindness : Blindness means a condition where a person has any of the following conditions after the best correction i) total absence of sight ii) visual acuity less than 3/60 or less than 10/200(Snellen) in the better eye with best possible correction or iii) Limitations of the field of vision subtending an angle of less than 10 degree.</p> <p>Low Vision : Low Vision means a condition where a person has any of the following conditions i) Visual acuity not exceeding 6/18 or less than 20/60 upto 3/60 or upto 10/200 (Snellen) in the better eye with best possible corrections or ii) limitation of the field vision subtending an angle less than 40 degree up to 10 degree.</p>	a) L.V.(Low Vision)- 6/24 to 6/60 Better eye best corrected And, 6/24 to 6/60 (40 % impairment) category III a low vision. to, less than 6/60 to 3/60 (50 % impairment) category III b low vision. He/She should be able to read with best corrected spectacles. (If it is progressive then every 3-4 years medical examination to be done.)
2	Hearing Impairment b)HH-Hard of Hearing	b) Hard of Hearing : Hard of Hearing Means person having 60DB to 70 DB hearing loss in speech frequencies in both ears.	40 to 50% disability He/She should be able to hear by using hearing aids.Hearing loss should not be more than 66 db.
3	Locomotor Disability	Locomotor Disability : Locomotor Disability means persons inability to execute distinctive activities associated with movement of self and objects resulting from affliction of musculoskeletal or nervous system or both	1) O.L.-One Leg (upto 50% disability will be able to walk using walking aid., dominant extremity not involved.) 2) O.L.: Disability of locomotor to the tune of 40% to 50% of the lower extremity. (For Nursing Cadre Only) 3) O.A.-One Arm 40 to 50% disability in non dependant hand
4	Disability Caused due to Chronic Neurological Disorder.	Multiple Sclerosis : Multiple Sclerosis means an inflammatory , nervous system disease in which the myelin sheaths around the axons of nerve cells of the brain and spinal cord are damaged, leading to demyelination and affecting the ability of nerve cells in the brain and spinal cord to communication with each other.	Mild Disability : The range of 50 to 69 (Standard IQ test)
5	Disability Caused due to Blood Disorder.	i) Thalassemia means a group of inherited disorders characterised by reduced or absent amount of haemoglobin ii) Heamophilia means an inheritable disease, usually affecting only male but transmitted by women to their male children, characterised by loss or impairment of the normal clotting ability of blood so that a minor would may result in fatal bleeding iii) Sickle cell disease means a hemolytic disorder characterised by chronic anemia, painful events,and various complications due to associated tissue and organ damage, hemolytic refers to the destruction of the cell membrane of red blood cell resulting in the release of hemoglobin.	i) Thalassemia Disability Should be At Level 0,1 (<40%) ii) Heamophilia Disability Should be 10% to 20% iii) Sickle Cell Disability Should be At Level 0,1 (<40%)

Sr.No.	Type of Disability	Definition as per Public Health Department G.R. No.Apravi-2018/Pra.Kra.46/Health-6 dated 14/9/2018	Eligibility Parameters,
6	Cerebral Palsy Affected Persons with Disabilities	Cerebral Palsy : Cerebral Palsy means a group of non Progressive neurological condition affecting body movements and muscle coordination caused by damage to one or more specific areas of the brain usually occurring before, during or shortly after birth.	MACS Level I -20% of permanent impairment MACS Level II -30% of permanent impairment.
7	Parkinsons Disease	Parkinsons disease : Parkinsons disease means a progressive disease of the nervous system marked by tremor, muscular rigidity, and slow, imprecise movement, chiefly affecting middle aged and elderly people associated with degeneration of the basal ganglia of the brain and a deficiency of the neurotransmitter dopamine.	Mild Disability The range of 50 to 69 (Standard IQ test)
8	Intellectual Disability	Intellectual disability a condition characterized by significant limitation both in intellectual functioning (reasoning, learning, problem solving) and in adaptive behaviour which covers a range of every day, Social and Practical skills	The Disability Calculation will be done based on VSMS Score, VSMS Score 55-69 Disability Mild.-50%
9	Specific Learning Disability	Specific Learning disability : Specific Learning disability means a heterogeneous group of conditions where there is a deficit in processing language, spoken or written that may manifest itself as a difficulty to comprehend, speak, read, write spell or to do mathematical calculations and include such condition as perceptual disabilities, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, dyspraxia and developmental aphasia.	SLD-Specific Learning Disability (Mild with IQ more than 85),
10	Autism	Autism : Autism means a development disability significantly affecting verbal and non verbal communication and social interaction.	Autism Spectrum Disorder,(M=Mid)
11	Dwarfism	Dwarfism: Dwarfism means medical or genetic condition resulting in an adult height of 4 feet 10 inches (147)centimeters) or less.	Dw-Dwarfism -40 to 48% of Permanent impairment. (Not less than 3ft.10 inch)
12	Acid Attack Victim (AAV)	Acid Attack Victim: Acid Attack Victim means a person disfigured due to violent assaults by throwing of acid or similar corrosive substance,	Thigh/Lower leg/Foot -Skin disfigurement 3% Deformity or full thickness loss 5% each

Sr.No.	Type of Disability	Definition as per Public Health Department G.R. No.Apravi-2018/Pra.Kra.46/Health-6 dated 14/9/2018	Eligibility Parameters,
13	Leprosy Cured Person	<p>leprosy cured person : leprosy cured person means a person who has been cured of leprosy but is suffering from</p> <p>i) loss of sensation in hands or feet as well as loss of sensation and paresis in the eye and eye-lid but with no manifest deformarmity</p> <p>ii) manifest deformity and paresis but having sufficient mibility in their hands and feet to enable them to engage in normal economic activity.</p> <p>iii) extreme physical deformity as well as advanced age which prevents him/her from undertaking any gainful occupation and the expression leprosy cured shall construed accordingly.</p>	E1IF(Eyes,Hands,Feet) grade score 0-1 disability up to 20 %